

**BİR SOSYAL SERMAYE PROJESİ OLARAK TAKAS EV: EVDE ATIL
BİR ŞEY KALMASIN**

Gülbahar Atasever
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Arş.Grv.Dr.
gulbaharatasever@mu.edu.tr

ÖZET

Sosyal sermaye kavramı; bireyler, sivil toplum kuruluşları, kamu kurumları ve devletlerarasındaki ilişkiler ağının güven, etik, adalet, istikrar gibi ilkeler üzerine kurulması sonucunda yaratılan toplumsal artı değeri ifade etmektedir. Literatürde yer alan çalışmalarda sosyal normlar, iletişim ağı, işbirliği, dayanışma, aidiyet ve güven sosyal sermayenin en temel unsurları olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışmada, “Takas Ev: Evde Atıl Bir Şey Kalmasın” sloganı ile bir proje tanıtılmıştır. Herkes evinde kullanmadığı ev eşyasını makul bir fiyattan satılmak üzere takas eve satar veya bağışlar. Sadece bağış kategorisine giren tarihi geçmemiş ilaçlar, kıyafetler vb. de takas evden ücretsiz olarak ihtiyaç sahiplerine dağıtılır. Takas evin elde ettiği gelire öğrencilere gelir imkanı sağlanır, sokak hayvanlarına yiyecek temin edilir, öğrenciler misafirhanede uygun fiyattan yararlanır, kış aylarında ücretsiz çorba, çay-kahve ikramları yapılır, sanatsal faaliyetler için ücretsiz veya cüzi bedel karşılığı yer temin edilir. Takas evin sağladığı imkanlar sayesinde, insanlar arasında güvenin tahsis edilmesi, sosyal ağların kurulması, çevre bilincinin oluşturulması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Sermaye, Toplum, Çevre Bilinci

Alan Tanımı: Ekonomi (Makro Ekonomi)

**AS A SOCIAL CAPITAL PROJECT SWAP HOUSE: DON'T STAY INERT
AT HOME**

ABSTRACT

Social capital concept; is a social surplus value created as a result of establishing the network of relations between individuals, non-governmental organizations, public institutions and states on the principles of trust, ethics, justice, stability.

Social norms, communication network, cooperation, solidarity, belonging and trust come out as the most basic elements of social capital in the studies in the literature. In this study, a project was introduced with the slogan "Swap house: Do not stay inert at home". Everyone sells or donates their home belongings that they do not use at home at a reasonable price. The only past donated categories of drugs, clothes, etc. are also distributed free of charge to the owners of the need. In the winter months, free soup, tea and coffee treatments are provided, free of charge for the artistic activities or a small amount of money is provided for the students. Thanks to the facilities provided by the exchange house, it is aimed to establish trust among people, to establish social networks, to create environmental consciousness.

Key Words: *Social Capital, Society, Awareness of Environment*

JEL Code: E26, E71

1. GİRİŞ

Klasik iktisat teorisinin ele aldığı üretim faktörlerinden biri olan sermaye, klasik anlamıyla fiziki sermayeyi ifade etmektedir. Günümüzde ise sermaye, fiziki sermayeye ek olarak beşeri ve sosyal sermayeyi de içermektedir. Fiziki sermaye, emek verimliliğini artıran her türlü bina, makine ve teçhizat gibi maddi unsurları içerirken; beşeri sermaye, emeğin fiziksel ve zihinsel yeteneklerinin toplamını ifade etmektedir. Sosyal sermaye ise, bireyler, sivil toplum kuruluşları, kamu kurumları ve devletler arasındaki ilişkiler ağının güven, etik, adalet, istikrar gibi ilkeler üzerine kurulması sonucunda yaratılan toplumsal artı değeri ifade etmektedir. Toplumsal huzur ve barış ortamının sağlanması için gerekli normların ticaret, bilgi alışverişi, reklam, sosyal medya, know-how ve sivil toplum gibi pek çok alanda değer yaratabilmesi, sosyal sermayenin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıyla mümkündür.

Sosyal sermaye; birey, aile ve arkadaşları kapsayan mikro ölçekten komşuluk, okul, yerel otorite, devlet ve uluslararası arena vb. makro ölçüğe kadar kademeli bir yapıya sahiptir. Sosyal sermaye, 1990'lı yıllardan itibaren sosyolojiye ek olarak ekonomi alanında da ele alınmaya başlanmıştır. Günümüzde ekonomik büyümenin ve kişi başına düşen gelirin artırılması, işsizlik ve enflasyonun azaltılması, gelir dağılımında adaletin sağlanması gibi klasik hedeflerin yanı sıra sosyal sermayenin unsurları olarak güven, etik, işbirliği ve adaletin sosyal altyapı olarak inşa edilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu anlamda sosyal sermaye; fiziki ve beşeri sermayenin miktarının ve verimliliğinin artırılarak klasik hedeflere

ulaşılmasını kolaylaştırmaktadır. Buna ek olarak, sosyal sermaye birikimiyle toplumsal huzursuzluğa yol açan geleceğe ilişkin öngörülemezlik, belirsizlik, politik istikrarsızlık, yolsuzluk, suç oranlarında artış, rüşvet, toplumun her alanındaki gayri etik davranışlar, ekonomide kayıt dışılık ve terör gibi olumsuz pek çok olgunun bertaraf edilmesine bir adım daha yaklaşılabılır.

Bu çalışmada, sosyal sermayenin geliştirilmesine bir katkı niteliğinde olarak özellikle Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi öğrencilerine yönelik “takas ev” adında bir depo ve eklentilerinden oluşan yapı tasarımı tanıtılmıştır. “Takas ev” projesi ile insanlar arasında yardımlaşma ruhunun canlandırılması, herkesin evinde kullanmadığı eşyaların değerlendirilmesi, özellikle öğrencilerin düşük fiyattan ev eşyası temin edebilmesi, elde edilen gelirle sokak hayvanlarına yiyecek alınması ve bu projede çalışacak öğrencilere gelir sağlanması hedeflenmektedir. Görüldüğü gibi, takas evin çalışma mantığı iletişimde olduğu kişilerin ortak hareket ederek yardımlaşması ilkesine dayanmaktadır.

Bu bağlamda, kullanmadığı ev eşyasını satan kişi eşyasını değerlendirip gelir elde eder, söz konusu ev eşyasını alan kişi uygun fiyattan alır, takas eve kalan gelirle öğrencilere gelir imkanı sağlanır, sokak hayvanlarına yiyecek temin edilir, öğrenciler misafirhanede uygun fiyattan yararlanır, kış aylarında ücretsiz çorba, çay-kahve ikramları yapılır, sanatsal faaliyetler için ücretsiz veya cüzi bedel karşılığı yer temin edilir. Takas evin sağladığı bu imkanlar sayesinde, sosyal sermayenin biriktirilip geliştirilmesi, insanlar arasında güvenin tahsis edilmesi, sosyal ağların kurulması ve iyileştirilmesi ile çevre bilincinin oluşturulması amaçlanır. *Takas ev: Evde Atıl Bir şey Kalmasın* sloganı ile yola çıkan takas ev projesi sayesinde insanların kullanmadığı atıl eşyalarına sahip çıkacak bir evi olacaktır. İnsanların bu sayede evlerini yenilemeleri, yaşam alanlarını rahatlatmaları, evlerine yeni alanlar açmaları da kolaylaşacaktır.

2. LİTERATÜR

Literatürde sosyal sermaye konusunda ilk öncü çalışmalar Bourdieu (1986), Coleman (1988), Putnam (1995), Fukuyama (1995), Portes (1998), Woolcock ve Narayan (2000) tarafından yapılmıştır. Bourdieu (1986), sermayenin türlerini ele aldığı çalışmasında; sosyal sermayeyi, karşılıklı tanıdıklık ve tanımanın az ya da çok kurumsallaşmış ilişkilerinden oluşan dayanıklı bir ağa ya da bir başka deyişle bir gruba üyeliğe bağlı gerçek ya da potansiyel kaynakların bir toplamı olarak tanımlamıştır. Coleman (1988), çalışmasında sosyal sermayenin üç ayrı biçimi olan yükümlülükler ve beklentiler, bilgi kanalları ve sosyal normları incelemiştir.

Putnam (1995)'e göre, bireylerin ortak hareket edebilmeleri için sosyal normlar, sosyal ağlar ve güven gibi kavramlar sosyal sermayeyi oluşturmaktadır. Ekonomi alanında özellikle Fukuyama (1995), sosyal sermayeyi ekonomik açıdan ele alan ilk çalışmayı yapmıştır. Fukuyama, sosyal sermayeyi ekonomiye entegre ederek ülkelerin ekonomik performanslarını değerlendirmiştir. ABD'yi bireyselci, İtalya ve Çin'i toplumsal açıdan bağları güçlü, Japonya ve Almanya'yı ise organizasyonel yapısı güçlü olarak tanımlamıştır. Woolcock ve Narayan (2000), ekonomik kalkınma ve sosyal sermaye arasındaki ilişkiyi ortaya koymuştur. Ekonomik kalkınma, aktörler arasındaki sosyal sermaye düzeni ile ilişkilendirilmiştir.

Türkiye'de de sosyal sermaye konusundaki literatür gittikçe gelişmektedir. Sosyal sermayenin ölçülebilirliği konusunda özellikle kurumsal açıdan pek çok çalışma yapılmıştır. Töremen (2002), "Okullarda Sosyal Sermaye: Kavramsal Bir Çözümleme", adlı çalışmasında sosyal sermaye kavramı tanımlanarak, okullarda sosyal sermayenin öğeleri ve sosyal sermayenin nasıl geliştirilebileceği tartışılmıştır. Sosyal sermayenin öğeleri ilişki ağı, sadakat, güven ve aidiyet duygusu olarak dört kategoride ele alınmıştır. Sosyal sermayenin geliştirilmesi için okulda güven ortamının oluşturulması, örgüt üyeleri arasında iletişimi geliştirmek, teşvik etmek, üyelerin bir araya gelebilecekleri sosyal ortamlar hazırlamak, örgüte ait kültürün bir unsuru olan örgütsel hikayeleri yaygınlaştırmak ve işbirliğini özendirme gerekir. Sosyal sermayenin geliştirilmesi, okul yöneticilerinin liderlik rolleri arasında öncelikli bir yere sahiptir.

Yetim (2002), "Sosyal Sermaye Olarak Kadın Girişimciler: Mersin Örneği" adlı çalışmasında sosyal sermaye olarak kadın girişimcilerin niteliklerini ve yeterliliklerini belirlemeye çalışmıştır. Çalışmada kadınların sosyo-demografik özellikleri, kişisel karakteristikleri, işlerini kurma ve sürdürme aşamalarında bilgi ve beceri sağlama kanalları, işbirliği eğilimleri sosyal sermaye kaynakları olarak ele alınmıştır. Araştırmaya katılan kadın girişimciler, farklı sosyal sermaye kaynaklarını hem iş kurma hem de sürdürme aşamalarında harekete geçirebilmekte ve girişimcilik nitelikleri ile bütünleştirebilmektedir. Kadınlar informal ve kurumsal kaynakları girişimcilik faaliyetlerinde kullanmaktadır. Kadınların özellikle kurumsal bilgi kanallarını kullanabilme yeterlilikleri, dayanışmayı arttırarak örgütlenmeyi desteklemektedir.

Çetin (2006), "Endüstriyel Bölgelerde Sosyal Sermaye ve Güven: Üçüncü İtalya Örneği" adlı çalışmasında güven ve sosyal sermaye arasındaki ilişkilerin "Üçüncü İtalya"daki endüstriyel bölgelerin kalkınma sürecinde oynadığı rolleri üzerinde

durmuştur. Çalışmadan elde edilen temel sonuç, Birinci ve Üçüncü İtalya'nın İkinci İtalya'ya göre daha yüksek sosyal sermaye ve güven düzeyine sahip olmasıdır. Buna bağlı olarak, ekonomik gelişmenin bu bölgelerde daha güçlü olduğu söylenebilir.

Karagül ve DüNDAR (2006), “Sosyal Sermaye ve Belirleyicileri Üzerine Ampirik Bir Çalışma” adlı makalede sosyal sermayenin gelişimine katkı sağladığı öngörülen, beşeri kalkınma düzeyi, adalet sisteminin işleyişi, toplumun rekabete açık oluşu ve gelir dağılımı konuları irdelemişler ve toplumdaki güven düzeyine pozitif etkisi olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Öksüzler (2006) tarafından “Sosyal Sermaye, Güven ve Belirleyicileri: Bir Panel Analizi” adlı çalışmada panel logit yöntemi ile AB ve Türkiye için sosyal sermayenin belirleyicileri araştırılmıştır. Sosyal sermayenin belirleyicisi olarak eğitim, AB ve Türkiye için önemli bulunurken, gelir AB için önemli çıkmış, Türkiye için önemsiz bulunmuştur. Yaş değişkeni ise Türkiye’de AB’ye göre daha önemli çıkmıştır. Şehir büyüklüğü değişkeni AB’de sosyal sermayeye pozitif olarak etki eden bir faktör olarak bulunmuştur.

Karakurt (2008), “Sürdürülebilir Bir Kentsel Yaşam Açısından Sosyal Sermayenin Önemi” adlı çalışmasına göre, orta ve üst gelir grupları sahip oldukları yaşam tarzını koruma amacıyla çeşitli önlemler alırken, alt gelir grupları kentsel ekonomik, sosyal ve kültürel süreçler içinde kentte tutunmaya ve yaşamlarını devam ettirme çabası içine girmektedirler. Kentteki formel süreçlerde kendilerine yer bulamayan kişiler, enformel süreçlere başvurumaktadırlar. Kentteki enformel süreçlerde de kendilerine yer bulamayan kişiler ise çoğu zaman yasadışı mekanizmalar içine girmektedir. Dolayısıyla kentlerde son zamanlarda yoğunlaşan yasadışı örgütler, fuhuş, hırsızlık, kap-kaç, çocuk dilencilerin ve evsiz çocukların sayısının artması bu sürecin sonuçları olarak ortaya çıkmaktadır. Özellikle sosyal sermayenin toplumdaki kişiler arasındaki güven, işbirliği ve iletişim ağlarının yoğunlaşmasına önem veren yapısı nedeniyle, kentsel huzurun ve barışın sağlanması yönünde kayda değer bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Başak S. ve ÖZTAŞ N. (2010), “Güven Ağbağları, Sosyal Sermaye ve Toplumsal Cinsiyet” adlı çalışmasında tüm toplumların ihtiyaç duyduğu bir sosyal sermaye unsuru olarak üretilen güvenin, toplumsal cinsiyet ve sınıf esasında bir farklılaşmaya uğrayıp uğramadığı araştırılmıştır. Coleman tarafından geliştirilen dayanışmacı ve Burt tarafından geliştirilen aracı sosyal sermaye kavramından hareketle, farklı örgütlerde ve farklı tabakalarda çalışan kadınların sosyal

sermayeleri güven ağbağları (network) esasında haritalandırılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, üst meslek grubunda (üst düzey yöneticiler) yer alan kadınların %29'u yüksek aracı sosyal sermaye sahibi iken, en alt meslek grubunda (servis elemanları, firma elemanları vb.) yer alan erkeklerin sadece %15; yani kadınların yarısı kadar bir miktarın yüksek aracı sosyal sermayeye sahip olması; sosyal sermayenin oluşumunda öncelikli belirleyicinin toplumsal cinsiyetten ziyade sınıf olduğu izlenimini vermektedir. Her bir meslek grubunda yer alan kadınları, kendi grubunda yer alan erkeklerden daha az aracı sosyal sermayeye sahip olması ise meselenin sınıf boyutlu açıklamasının yanı sıra toplumsal cinsiyet boyutunu göstermektedir.

Göksel A. vd. (2010), “Örgütlerde Bilgi Paylaşım Davranışı: Sosyal Sermaye Boyutundan Bir Bakış” adlı çalışmasında, sosyal sermaye ile örtülü bilgiyi paylaşma davranışı arasındaki ilişkinin durumu araştırılmıştır. Elde edilen sonuçlar, sosyal sermayenin örtülü bilgiyi paylaşma davranışını olumlu etkilediği ve arttırdığı yönündedir. Bu durumda sosyal sermayeye verilen önem arttıkça, örgütlerde yetenek, tecrübe gibi kıymetli bilgilerin bireyler arasındaki paylaşımı artacaktır. Bu durum örgütün değerinin artmasına olumlu katkı yapacaktır.

Yıldız Z. ve Topuz H. (2011), “Sosyal Sermaye ve Ekonomik Kalkınma İlişkisi Açısından Türkiye Üzerine Bir Değerlendirme” adlı çalışmasında yapılan literatür analizinde sosyal sermaye ile ekonomik performans arasında doğrusal bir ilişki olduğu sonucuna varılmıştır. Sosyal sermaye ülkeden ülkeye değişebildiği gibi aynı ülkenin farklı bölgelerine göre de değişebilmektedir. Sosyal sermaye zengini toplumlar hem ekonomik olarak güçlenmekte hem yeniliğe çok daha açık olmakta ve hem de yeniliklere çok daha çabuk adapte olmaktadır. Bunun doğal bir sonucu olarak kurdukları özel sektör şirketleri çok büyük boyutlara ulaşmakta ve bunun avantajını uluslararası rekabet ortamında kullanmaktadırlar.

Karakuş (2013), “Suç Korkusunun Sosyolojik Belirleyenleri: Sosyal Sermaye mi? Sosyal Kontrol mü?” adlı çalışmada, İstanbul'da 60 farklı mahallede ikamet eden ve küme örnekleme yöntemiyle belirlenen 1800 katılımcı arasında suç korkusunun sosyolojik belirleyenleri incelenmiştir. Yapılan iki ve çok değişkenli analizler, suç korkusunun erkeklere kıyasla kadınlarda, yaşlılara oranla gençlerde ve son beş yıl içerisinde herhangi bir suçtan mağdur olanlarda daha yüksek olduğunu göstermektedir. Sosyolojik faktörlerden sosyal sermaye arttıkça bireylerin suç korkusu azalırken; beklenmedik bir şekilde, sosyal kontrol arttıkça

suç korkusu da artmaktadır. Mahallede algılanan fiziki ve sosyal düzensizlik de suç korkusunu arttırmaktadır.

Şan ve Akyiğit (2015), “Sosyal Sermaye Tartışmaları ve Türkiye’de Sosyal Sermayenin Ölçülmesi Sorunu”, adlı çalışmada temel hareket noktası, egemen söylemi oluşturan yöntem, gösterge ve politika önerilerinin Türkiye’nin “sosyal sermaye gerçeğini” tahlil ederken konunun ancak belirli bir yerden bakınca görünen yönlerini betimleyici bir tarzda öne çıkardığı ve bu yeniden inşa edilmiş gerçekliğin toplumsal gerçekliğin başka açılımlarını görünmez kıldığıdır. Bu çalışmada, öncelikli olarak sosyal sermaye yönteminin ve ölçütlerinin genel bir değerlendirmesi ile muğlak olan yönleri ortaya koyulmuştur.

Üçler vd. (2016), “Bölgesel Kalkınmada Sosyal Sermayenin Rolü: Konya Bedesten Örneği” adlı çalışmada sosyal sermaye ve bölgesel kalkınma olgusuna bakış, bölgesel kalkınmanın sosyal sermaye yaklaşımlarıyla ilişkisi akademik bakış açısı çerçevesinde incelenmiştir. Konya ili özelinde tarihi Bedesten Çarşısında yer alan işletmelerin sosyal sermaye olgusuna bakışı ele alınmıştır. Araştırma sonuçlarından yola çıkarak yapılan analizde; işletmeler arası sosyal sermaye ölçümlenerek ilişki düzeyleri belirlenmiştir. İşletmelerin bir veya daha fazla şekilde (arkadaşlık, işbirliği, ticaret, bilgi, iletişim, ortaklık, v.b.) birbirine bağlandığını gösteren sosyal ağ analizi yapılmıştır.

Yağmur (2017), “Sosyal Sermayenin Bölgesel Kalkınmaya Etkisi” adlı çalışmasına göre, son yıllarda sosyal sermayenin ekonomik kalkınmaya pozitif katkı yaptığını belirleyen çok sayıda çalışma yapılmıştır. Yapılan çalışmalarda sosyal sermaye ile ekonomik kalkınma arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu açıdan sosyal sermaye; toplumdaki suç oranlarının azalmasında, eğitim kalitesinin artmasında, daha eşit gelir dağılımında, yolsuzlukların azalmasında, hükümetin daha verimli çalışması ile artan güvene bağlı olarak işlem maliyetlerinin azalması neticesinde ekonomik kalkınma sürecine önemli katkılarda bulunmaktadır.

Güney (2017), “Sosyal Sermaye ve Sürdürülebilir Kalkınma: AB Üyesi Ülkeler İçin Bir Analiz” adlı çalışmada Türkiye de dâhil AB üyesi ülkelerde, sosyal sermayenin sürdürülebilir kalkınma üzerindeki etkisini analiz edilmiştir. 2009-2015 yıllarını kapsayan dönem için GEKK (Genelleştirilmiş En Küçük Kareler) yöntemiyle elde edilen tahmin sonuçlarına göre, Türkiye ve AB üyesi ülkelerde sosyal sermaye düzeyindeki artış sürdürülebilir kalkınma üzerinde pozitif yönlü bir etkiye sahiptir. Buna göre, AB üyesi ülkelerde sosyal sermayenin artması

sürdürülebilir kalkınma düzeyini arttırmaktadır. Sonuç olarak, Türkiye ve AB üyesi ülkelerde sosyal sermaye düzeyini yükseltecek politikaların hayata geçirilmesinin yanı sıra, şehirleşme oranı ve ticari açıklık düzeyinin artırılması sürdürülebilir kalkınma düzeyinin yükselmesine katkı yapacaktır.

3. TAKAS EV: EVDE ATIL BİR ŞEY KALMASIN PROJESİ

“Takas ev: Evde Atıl Bir şey Kalmasın” adlı proje ile insanlar arasında yardımlaşma ruhunun canlandırılması, herkesin evinde kullanmadığı eşyaların değerlendirilmesi, özellikle öğrencilerin düşük fiyattan ev eşyası temin edebilmesi, elde edilen gelire sokak hayvanlarına yiyecek alınması ve bu projede çalışacak öğrencilere gelir sağlanması hedeflenmektedir. Bu proje hayata geçirildiği takdirde, öğrenciler arasında küçük bir anket ile ön değerlendirme yapılması, yoğun bir reklam kampanyası yapılması, projeye ilişkin halka açık konferanslar verilmesi, üniversite başta olmak üzere bazı kurumların da sponsor olarak projeye dahil edilmesi ve uluslararası organizasyonlara katılım planlanmaktadır. Bu bağlamda, hem kamu sektörü hem de özel sektör bir araya getirilerek düşünülenin ötesinde farklı sosyal ağların geliştirilmesi de olasıdır.

3.1. Takas Evin Çalışma Mekanizması

- Takas evin, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi merkez kampüs alanında veya öğrencilerin yoğun olarak bulunduğu Muğla'nın Kötekli mahallesinde kurulması planlanmaktadır. Takas ev, büyük bir depo alanı ve birkaç eklentiden ibaret bir yapı olarak tasarlanmaktadır.
- Takas ev; ev eşyasını takas eve satılması için getiren veya bağışlayan kişilerin yardımlarıyla düzenlenir.
- Takas eve alınması planlanan ev eşyalarını satıcının kendisi bizzat getirebilir veya bulunduğu yerden kendisinden teslim alınır. Özellikle büyük hacimli mobilya gibi ev eşyaları için bir kamyonet ve hamal tahsis edilir.
- Takas eve getirilen ev eşyaları, satıcının isteği doğrultusunda fiyatlanır. Bu fiyatın %50'si takas eve gelir olarak kaydedilir.
- Takas eve getirilen ev eşyaları sahibi tarafından fiyatlandırılmadığında, eşyanın durumuna göre kendisiyle pazarlık yapılarak makul bir fiyat belirlenir.
- Belirlenen fiyattan satılamayan ev eşyaları için, alıcının önerdiği fiyat eşya sahibine bildirilerek yeniden bir fiyat belirlenir.

- Takas eve bağışlanan ev eşyalarının satışı durumunda satıştan elde edilen gelirin tümü takas eve aittir.
- Takas evde minimum 6 ay boyunca beklemekte olan ve satılmayan ev eşyaları, sahipleri tarafından her zaman geri iade alınabilir. Geri iade için gerekli tüm masraflar eşya sahibine aittir.
- Getirilen bir eşyaya biçilen değerle aynı olan başka bir eşya yeterli koşullar oluştuğunda takas edilebilir.
- Takas evin konsepti ev eşyası olmakla birlikte kıyafetlerin, çeşitli türden kitapların, tarihi geçmeyen ilaçların, plastik atıkların vb. değerlendirilmesi de hedeflenmektedir.

3.2. Takas Evin Elde Ettiği Gelirin Kullanılacağı Alanlar

Takas evin bir yıl proje bazında desteklenmesi planlanmaktadır. Yeterli ödenek ayrıldığı takdirde takas evin kirası söz konusu ödenekten karşılanacaktır. Bir yılın ardından takas evin düzenli gelirinin olduğu görülür ve işlemesinde maddi açıdan bir sakınca görülmezse kira giderlerinin mal satışından karşılanması planlanmaktadır. Geriye kalan meblağ ile takas ev bünyesinde çalışan öğrencilere ödeme yapılması, sokak hayvanlarına yiyecek temini ve kış aylarında çorba dağıtılması, çay-kahve ikramları yapılması planlanmaktadır. Ayrıca, takas evin büyüklüğüne göre ayrı bir odasının olması durumunda misafirhane olarak hizmet vermesi, çeşitli sanatsal etkinliklere ev sahipliği yapması da hedeflenmektedir.

3.3. Takas Evin Çalışma Disiplini

Takas ev aynı zamanda bir sosyal sorumluluk projesidir. Takas ev çalışanları kendilerine, arkadaşlarına veya tanıdıklarına asla tolerans sağlayamaz. Takas evde belirtilen koşullar dışında takas eve ilişkin kendilerine gelir sağlayıcı çalışmalarda bulunamaz. Söz konusu durumla karşılaşıldığında, nemalandığı/nemalandırıldığı miktar kendisinden tahsis edilir ve çalışanın sözleşmesi feshedilir. Sonradan yapılacak düzenlemeler saklıdır.

3.4. Takas Evde Çalışan Öğrencilerin Sorumlulukları

“Takas Ev” adında facebook grubu oluşturmak ve bunun takibi, ev eşyasının takas eve getirilmesi için gerekli iletişim ve organizasyonun sağlanması, takas evdeki eşyaların sayımı, satışı ve bu konularda gerekli bilgilendirmenin yapılması ile takas eve ait reklam kampanyalarının düzenlenmesidir.

3.5. Takas Evin Çalışma Saatleri

Pazar günü hariç her gün 10.00-18.00 saatleri arasında aktif olarak hizmet vermesi planlanmaktadır. Çalışma saatleri, iş yoğunluğuna göre değişebilir. Gün içinde kapatılması gerektiği takdirde iletişim telefonu kapıya asılır. Sonradan yapılacak düzenlemeler saklıdır.

4. SONUÇ

Günümüzün mal-para-mal şeklindeki parasal aktarım mekanizması, sosyal ilişkilerden uzakta mekanik bir etkileşimi ifade etmektedir. Bu nedenle, insanlar arası sosyal ağların geliştirilmesi, gittikçe büyüyen bir güven ortamının yaratılması, kar elde etme düşüncesinin bir kenara bırakılarak sosyal sorumluluk projelerine değer verilmesi, sosyal sermaye birikimi ve toplumsal huzur açısından büyük önem taşımaktadır. Mikro ölçekten makro ölçüğe kadar her alanda sosyal sermayenin izlerini aramak mümkündür. Birkaç kişiden oluşan arkadaş ortamından, okula, komşuluk ilişkilerinden bir köyün ihtiyar heyetine, bir ülkeden uluslararası örgütlere kadar her alan sosyal sermayenin konusunu oluşturabilir.

Sosyal sermaye ile toplumun beşeri kalkınma düzeyinin artırılması, uluslararası rekabet düzeyinin artırılması, toplumsal adaletin ve gelir dağılımında adaletin sağlanması, çevre bilincinin oluşturulması vb. toplumsal düzeni ve barışı inşa eden hedeflere ulaşılmaktadır. Bu çalışmada ele alınan “takas ev” projesi, sosyal sermayenin bir örneği olarak değerlendirilebilir. Bu proje ile insanlar arasında güven ve dayanışmanın artırılması, sosyal ağların kurulması, çevre bilincinin oluşturulması, fonksiyonel yaşamın hazzı gibi soyut getirilerin elde edilmesi planlanmaktadır. Ayrıca “takas ev”in başka projeler için de ilham kaynağı olması, toplumu yeniden dizayn edebilecek kişileri bir araya getirmesi ve toplumsal algıların insana güven ve huzur yönünde değiştirilmesi hedeflenmektedir.

KAYNAKLAR

Başak, Suna & Nail Öztaş. “Güven Ağbağları, Sosyal Sermaye ve Toplumsal Cinsiyet”, Gazi Üniversitesi İİBF Dergisi. 12:1, 2010, 27-56.

Bourdieu, Pierre, “*The Forms of Capital*”, in: In J. Richardson (Ed), *Handbook of Theory And Research For The Sociology of Education*. Westport CT: Greenwood Press, 1986, ss.241-258.

Coleman, James S. “*Social Capital in the Creation of Human Capital*”, The American Journal of Sociology. 94, 1988, 95-120.

Çetin, Murat. “*Endüstriyel Bölgelerde Sosyal Sermaye ve Güven: Üçüncü İtalya Örneği*”, Ege Academic Review. 6:1, 2006, 74-86.

Fukuyama, Francis, Trust: The Social Virtues and the Creation of Prosperity. New York: The Free Press, 1995.

Göksel, Aykut, Belgin Aydıntan & Dursun Bingöl. “*Örgütlerde Bilgi Paylaşım Davranışı: Sosyal Sermaye Boyutundan Bir Bakış*”, Ankara Üniversitesi SBF Dergisi. 65:4, 2010, 87-109.

Güney, Taner. “*Sosyal Sermaye ve Sürdürülebilir Kalkınma: AB Üyesi Ülkeler İçin Bir Analiz*”, AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 17:2, 2017, 19-36.

Karagül, Mehmet & Süleyman Dünder. “*Sosyal Sermaye ve Belirleyicileri Üzerine Ampirik Bir Çalışma*”, Akdeniz İİBF Dergisi. 12, 2006, 61-78.

Karakurt, Elif. “*Sürdürülebilir Bir Kentsel Yaşam Açısından Sosyal Sermayenin Önemi*”, İş Güç Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi. 10:2, 2008, 76-100.

Karakuş, Önder. “*Suç Korkusunun Sosyolojik Belirleyenleri: Sosyal Sermaye mi? Sosyal Kontrol mü?*”, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 14:1, 2013, 1-19.

Öksüzler, Oktay. “*Sosyal Sermaye, Güven ve Belirleyicileri: Bir Panel Analizi*”, Akdeniz İİBF Dergisi. 12, 2006, 108-129.

Portes, Alejandro. “*Social Capital: Its Origins and Applications in Modern Sociology*”, Annual Review of Sociology. 24, 1998, 1-24.

Putnam, Robert D. “*Tuning In, Tuning Out: The Strange Disappearance of Social Capital in America*”, Political Science and Politics. 28:4, 1995, 664-683.

Şan, Mustafa Kemal & Handan Akyiğit. “*Sosyal Sermaye Tartışmaları ve Türkiye’de Sosyal Sermayenin Ölçülmesi Sorunu*”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 34, 2015, 123-134.

Töremen, Fatih. “*Okullarda Sosyal Sermaye: Kavramsal Bir Çözümleme*”, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi. 32, 2002, 556-573.

Üçler, Yasemin Telli, Muhittin Koraş & Yelda Güçlü. “*Bölgesel Kalkınmada Sosyal Sermayenin Rolü: Konya Bedesten Örneği*”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 35, 2016, 285-299.

Woolcock, Michael & Deepa Narayan. “*Social Capital: Implications for Development Theory, Research and Policy*”, The World Bank Research Observer. 15:2, 2000, 225-249.

Yağmur, Ayten. “*Sosyal Sermayenin Bölgesel Kalkınmaya Etkisi*”, Selçuk Üniversitesi Sosyal ve Teknik Araştırmalar Dergisi. 13, 2017, 111-124.

Yetim, Nalan. “*Sosyal Sermaye Olarak Kadın Girişimciler: Mersin Örneği*”, Ege Academic Review. 2:2, 2002, 79-92.

Yıldız, Zafer & Hüseyin Topuz. “*Sosyal Sermaye ve Ekonomik Kalkınma İlişkisi Açısından Türkiye Üzerine Bir Değerlendirme*”, Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi. 61, 2011, 201-226.